

Zaaknummer: 14.0871.29

Datum: 5 augustus 2014

Verslag van de Autoriteit Consument en Markt in de zin van artikel 6.5 van Bijlage I van Verordening (EG) nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1228/2003.

1 Inleiding

1. In dit verslag zet de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) uiteen hoeveel inkomsten tussen 1 januari 2013 en 30 juni 2014 TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) heeft verkregen door het veilen van grenscapaciteit, hoe deze inkomsten door TenneT zijn gebruikt en of dat gebruik in overeenstemming is met Verordening nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1228/2003 (hierna: de Verordening).
2. De beschikbare transportcapaciteit op de interconnectoren¹ met Duitsland, Noorwegen en België wordt geveild door TenneT in samenwerking met de betreffende buitenlandse beheerders van het hoogspanningsnet. De 'Capacity Allocation Service Company', oftewel CASC.EU², verzorgt de expliciete en lange termijn veilingen voor de interconnectoren op de grenzen met België en Duitsland. APX voert in opdracht van TenneT impliciete veilingen voor de dag-vooruit markt voor deze grenzen uit. De 'European Market Coupling Company', oftewel EMCC³, verzorgt de veilingen voor de interconnector met Noorwegen, Norned. De opbrengsten die TenneT middels

¹ Een interconnector is een transmissielijn die een grens tussen lidstaten overschrijdt of overspant en de nationale transmissiesystemen van de landen onderling koppelt (artikel 2, eerste lid, van de Verordening).

² Zie ook <http://www.casc.eu/en>

³ EMCC verzorgt sinds 12 januari 2011 impliciete veilingen voor NorNed. Zie ook <http://www.marketcoupling.com/>

deze veilingen ontvangt, worden logischerwijze veilingopbrengsten genoemd. De veilingen genereren alleen opbrengsten indien sprake is van congestie⁴. De opbrengsten van de veiling worden verminderd met de kosten van de veiling en verdeeld tussen TenneT en de beheerders van het buitenlandse hoogspanningsnet⁵.

3. Deze veilingopbrengsten dienen apart beheerd te worden en mogen alleen voor bepaalde wettelijke doeleinden gebruikt worden. TenneT heeft de veilingopbrengsten ondergebracht bij de Stichting Beheer Doelgelden Landelijk Hoogspanningsnet.
4. In dit verslag controleert ACM of de veilingopbrengsten tussen 1 januari 2013 en 30 juni 2014 in lijn met de Verordening zijn besteed. Ten eerste worden de relevante wettelijke bepalingen voor dit verslag in hoofdstuk 2 opgesomd. Vervolgens wordt een beoordeling gegeven van de onttrekkingen van de veilingopbrengsten en een overzicht gegeven van de onttrekkingen en bijstortingen van veilingopbrengsten in 2013 en het eerste halfjaar van 2014. Tot slot geeft ACM een conclusie ten aanzien van de vraag of deze onttrekkingen in lijn zijn met de Verordening.

2 Wettelijk kader

5. ACM is op grond van de Verordening verplicht te rapporteren omtrent het gebruik van veilingopbrengsten en doet dit op basis van een rapportage⁶ aangeleverd door TenneT. De Richtsnoeren voor congestiebeheer en toewijzing van beschikbare overdrachtcapaciteit van interconnecties tussen nationale systemen (Bijlage 1 van de Verordening) bevatten voorschriften gericht aan ACM ten aanzien van de veilingopbrengsten. De relevante bepalingen worden hier opgesomd:

6.2.

“De nationale regulerende instanties moeten transparantie aan de dag leggen met betrekking tot het gebruik van de inkomsten uit de toewijzing van interconnectiecapaciteit.”

6.4.

“De transmissiesysteembeheerders stellen van tevoren duidelijk vast hoe ze eventueel verkregen inkomsten uit congestie zullen gebruiken en brengen verslag uit over het werkelijke gebruik van deze inkomsten. De regulerende instanties gaan na of dit gebruik in overeenstemming is met deze verordening en deze richtsnoeren en of alle congestie-inkomsten uit de toewijzing van interconnectiecapaciteit aan een of meer van de drie in artikel 16, lid 6, van de verordening beschreven doelstellingen werden besteed.”

⁴ Artikel 6.1 van Bijlage I van de Verordening. “Congestie” is gedefinieerd in artikel 2, tweede lid, onderdeel c, van de Verordening.

⁵ Artikel 5.6.15.1 van de Netcode Elektriciteit.

⁶ Rapportage veilingopbrengsten d.d. 25 juli 2013 met kenmerk CRE-REG-NL 14-040.

6.5.

“Jaarlijks en uiterlijk op 31 juli van elk jaar publiceren de regulerende instanties een verslag waarin wordt uiteengezet hoeveel inkomsten tot en met 30 juni van dat jaar zijn gemaakt, hoe die inkomsten zijn gebruikt, of dat gebruik in overeenstemming is met deze verordening en deze richtsnoeren en of alle inkomsten uit congestie aan een of meer van de drie bovenvermelde doelstellingen zijn besteed.”

6. Artikel 16, zesde lid, van de Verordening geeft een limitatieve opsomming van de doelen waaraan de veilingopbrengsten besteed dienen te worden:

“Eventuele ontvangsten uit de toewijzing van koppelingscapaciteit worden gebruikt voor de volgende doelen:

het garanderen dat de toegewezen capaciteit daadwerkelijk beschikbaar is, en/of de koppelingscapaciteit handhaven of vergroten door investeringen in het net, met name in nieuwe interconnectoren.

Indien ontvangsten niet efficiënt voor de in de eerste alinea, onder punten a) en/of b), genoemde doelen kunnen worden aangewend, kunnen zij onder voorbehoud van goedkeuring door de regulerende instanties van de betrokken lidstaten voor een door die instanties maximumbedrag worden aangewend als inkomsten die door de regulerende instanties in aanmerking moeten worden genomen bij de goedkeuring van de methode voor de berekening van de nettarieven, en/of de vaststelling van de nettarieven.

De rest van de ontvangsten wordt op een aparte interne rekening gezet totdat hij voor de in de eerste alinea, onder punten a) en/of b), genoemde doelen kan worden besteed. Het Agentschap⁷ wordt op de hoogte gesteld van het in de tweede alinea bedoelde goedkeurings besluit.”

3 Beoordeling besteding veilingopbrengsten

7. Op 28 juli 2014 heeft ACM van TenneT een rapportage⁸ ontvangen betreffende de ontvangsten en bestedingen van de veilingopbrengsten in 2013 en de eerste helft van 2014 (1 januari tot en met 30 juni 2014).
8. TenneT heeft voor de data van 2013 een controleverklaring van een onafhankelijke accountant meegestuurd. De data van 2014 is nog niet door een accountant gevalideerd. Deze controle zal volgend jaar over de gehele dataset voor 2014 alsnog worden uitgevoerd.

⁷ Het Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators, ACER.

⁸ E-mail met kenmerk 2014305039.

3.1 Veilingopbrengsten 2013

9. ACM dient te verifiëren of het gebruik van de veilingopbrengsten door TenneT in overeenstemming is met de Verordening en of alle inkomsten uit congestie aan de drie doelstellingen van artikel 16, zesde lid, van de Verordening zijn besteed.
10. De inkomsten voor de veilingopbrengsten worden met name bepaald door de veilingen voor NorNed en de interconnectoren met België en Duitsland, en de deelneming in TenneT Duitsland B.V. ACM gaat hieronder alleen in op de gemaakte onttrekkingen en of deze onder de doeleinden van artikel 16, zesde lid, van de Verordening vallen.

Norned

11. TenneT heeft een onttrekking gedaan voor de kosten van energie en vermogen voor NorNed. Het betreft kosten voor netverliezen, kosten voor regel- en reservevermogen en kosten voor de veilingen van EMCC. TenneT heeft schadekosten onttrokken. Deze schade betrof het converterstation in de Eemshaven en was veroorzaakt door de storm van 28 oktober 2013. Daarnaast heeft TenneT kosten voor verrekeningen met Statnett, de transmissienetbeheerder in Noorwegen, van operationele kosten over de jaren 2009-2010 en van netverliezen onttrokken.
12. Verder onttrekt TenneT € 1.088.000 voor de prikkel relatieve beschikbaarheid voor het jaar 2013. Dit is conform het besluit van 3 juli 2014⁹, waarin ACM de definitieve prikkel voor de relatieve beschikbaarheid van NorNed in 2013 op € 1.087.623 vastgesteld.
13. ACM is van mening dat de onttrekkingen in lijn zijn met de doelstellingen van artikel 16, zesde lid, onderdeel a en b, van de Verordening.

Veilingen overige interconnectoren

14. Zoals ook geldt voor NorNed onttrekt TenneT kosten voor de uitvoering van de veilingen op de Belgische en Duitse interconnectoren van de veilingopbrengsten. Dit is in lijn met de Verordening.

Overige onttrekkingen

15. Overige onttrekkingen zijn in 2013 gedaan voor exploitatiekosten en kosten voor een interconnector met Denemarken (Cobra). Exploitatiekosten betreffen kosten voor het beheer van de Stichting Doelgelden. Kosten voor een interconnector met Denemarken betreffen voorbereidingskosten. Onderzoek naar uitbreiding van interconnectorcapaciteit is noodzakelijk en ligt in het verlengde van de doelstelling van artikel 16, zesde lid, onderdeel b, van de Verordening.
16. Alle onttrekkingen en bijstortingen in 2013 worden als volgt schematisch weergegeven:

⁹ Besluit met kenmerk ACM/DE/2014/203703.

Overzicht veilinggelden van 1 januari tot en met 31 december 2013

Openingsbalans veilinggelden		€ 498.342.000
<u>NorNed</u>		
Bij: opbrengst NorNed veiling	€	33.598.000
Af: kosten energie en vermogen		
- <i>Kosten netverliezen</i>	€	- 3.205.000
- <i>Kosten regel- en reservevermogen</i>	€	- 1.247.000
- <i>Kosten EMCC</i>	€	- 716.000
Netto opbrengst NorNed	€	28.430.000
Af: onttrekking (strom)schade NorNed	€	- 249.000
Af: onttrekking naverrekening settlement 2009-2010	€	- 576.000
Af: onttrekking afkoop netverliezen met Statnett	€	- 411.000
Af: onttrekking van de prikkel "relatieve beschikbaarheid"	€	- 1.088.000
Bij: dotatie malus nominale capaciteit (correctie 2010-2012)	€	7.000
Netto toevoeging Norned	€	26.113.000
<u>Veilingen overige interconnectoren</u>		
Bij: opbrengsten interconnectoren Duitsland en België	€	130.189.000
Af: bijdrage TenneT in de kosten van de veiling	€	- 3.103.000
Netto toevoeging overige interconnectoren	€	127.086.000
Netto toevoeging deelneming TenneT Duitsland B.V.	€	10.864.000
Netto toevoeging rente opbrengsten	€	1.356.000
<u>Overige toevoegingen / onttrekkingen</u>		
Af: exploitatiekosten	€	- 80.000
Af: cobra (Denemarken)	€	- 131.000
Totaal overige toevoegingen / onttrekkingen	€	- 211.000

Mutatie veilinggelden	€ 165.208.000
Eindbalans veilinggelden	€ 663.550.000

3.2 Veilingopbrengsten eerste helft van 2014

17. Voor de onttrekkingen voor NorNed, de veilingen op de Duitse en Belgische interconnectoren, de exploitatiekosten en voorbereidingskosten is hetgeen overwogen in randnummers 11, 14 en 15 van overeenkomstige toepassing.
18. TenneT heeft eenmalig een bedrag aangewend als inkomsten, die ACM in aanmerking heeft genomen bij het vaststellen van de gereguleerde tarieven.¹⁰ Dit is in lijn met de tweede alinea van artikel 16, zesde lid, van de Verordening.
19. Alle onttrekkingen en bijstortingen in de eerste helft van 2014 worden als volgt schematisch weergegeven:

Overzicht veilinggelden van 1 januari tot en met 30 juni 2014

Openingsbalans veilinggelden	€ 663.550.000
<u>NorNed</u>	
Bij: opbrengst NorNed veiling	€ 22.884.000
kosten energie en vermogen	
Af: kosten netverliezen	€ - 1.253.000
Af: kosten regel- en reservevermogen	€ - 781.000
Af: kosten veilingen EMCC	€ - 573.000
Netto opbrengst NorNed	€ 20.278.000
Bij: onttrekking afkoop netverliezen met Statnett	€ 1.000
Netto toevoeging NorNed	€ 20.279.000
<u>Veilingen overige interconnectoren</u>	
Bij: opbrengsten interconnectoren Duitsland en België	€ 52.007.000
Af: bijdrage TenneT in de kosten van de veiling	€ - 1.187.000
Af: eenmalige verrekening veilinggelden 2014 (omzet via tariefinkomsten)	€ - 43.543.000
Netto toevoeging overige interconnectoren	€ 7.276.000

¹⁰ Besluiten met kenmerk ACM/DE/2013/206302 en ACM/DE/2013/206293

Bij: Netto toevoeging deelneming Duitsland B.V.	€ 13.857.000
Bij: Netto toevoeging rente opbrengsten	€ 867.000
Af: cobra (Denemarken)	€ - 77.000
Af: exploitatiekosten	€ 5.000
Mutatieveilinggelden	€ 42.208.000
Eindbalans veilinggelden	€ 705.758.000

4 Conclusie

20. ACM concludeert dat de onttrekkingen van de veilingopbrengsten zoals uitgevoerd in het kalenderjaar 2013 en het eerste halfjaar van 2014 in lijn zijn met de Verordening en de doelstellingen van artikel 16, zesde lid, van de Verordening.